

Veiledning til søknad om individuell tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne

Foresatte har mulighet til å søke om individuell tilrettelegging i barnehagen for barn med nedsatt funksjonsevne. Retten gjelder dersom barnehagen ikke kan legge godt nok til rette innenfor det ordinære barnehagetilbudet og skal sikre barnet likeverdige utviklings og aktivitetsmuligheter som ande barn i barnehagen.

Individuell tilrettelegging gis kun til barn med nedsatt funksjonsevne som er bosatt i og har barnehageplass i Ålesund kommune. Er barnet bosatt i en annen kommune, må søknad sendes dit.

Hva er nedsatt funksjonsevne?

Nedsatt funksjonsevne betyr at et barn har en fysisk, psykisk, kognitiv eller sosial funksjonsnedsettelse, som gjør at barnet kan ha utfordringer med å delta i hverdagsaktiviteter og lek på lik linje med andre barn.

Kommunens plikt til tilrettelegging gjelder ikke midlertidige tilstander, som f.eks. benbrudd.

Funksjonsnedsettelsen er varig og kan være:

- **Fysisk** (for eksempel bevegelsesvansker, koordinasjon, syn eller hørselsutfordringer)
- **Kognitivt** (for eksempel utviklingshemming/ utviklingsmessige utfordringer, vansker knyttet til språk, hukommelse, problemløsning og læring)
- **Språklig** (for eksempel forsinket språkutvikling, eller språkforstyrrelser)
- **Psykososialt** (for eksempel reguleringsvansker eller sosiale samspillutfordringer)
- **Nevrobiologisk** (for eksempel diagnoser som ADHD eller autisme), samt sjeldne diagnoser, kroniske sykdommer eller andre funksjonsnedsettelser.

Det er viktig å forstå at det ikke bare er barnets utfordringer i seg selv som avgjør om det foreligger nedsatt funksjonsevne, men hvordan disse påvirker barnets fungering i miljøet. Funksjonsevne handler altså om samspillet mellom barnet og omgivelsene.

Dersom barnet har vansker som ikke kan knyttes til nedsatt funksjonsevne, må barnets behov for tilrettelegging og oppfølging ivaretas innenfor det ordinære barnehagetilbudet og/eller spesialpedagogisk hjelp.

Hva er forskjellen mellom spesialpedagogisk hjelp § 31 og individuell tilrettelegging § 37?

Om et barn har behov for individuell tilrettelegging, spesialpedagogisk hjelp eller begge deler, må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

Det er viktig å skille tydelig mellom tiltakene for å sikre at barnet får oppfylt sine rettigheter etter Lov om Barnehager.

Spesialpedagogisk hjelp (§ 31 i Lov om Barnehager) skal gi barnet tidlig støtte i utvikling og læring, for eksempel innen språk og sosiale ferdigheter. Slik hjelp krever sakkyndig vurdering fra PPT.

Individuell tilrettelegging (§ 37 i Lov om Barnehager) handler ikke om å endre barnet, men om å fjerne barrierer i barnehagen. Omgivelsene tilpasses slik at barnet kan delta og ha utbytte av tilbudet på lik linje med andre barn.

Foresattes ansvar

Det er gjerne personalet i barnehagen som først merker at barnet har behov for individuell tilrettelegging i barnehagen. De tar da kontakt med foresatte som skal søke om individuell tilrettelegging for sitt barn. Barnehagen bidrar med kartlegging av barnets behov i barnehagehverdagen

Slik søker du

Det skal gjennomføres dialogmøte med barnehagens rådgiver i Team Oppvekst før søknad kan sendes inn. Dette for å sikre at vilkårene etter § 37 er oppfylt og at nødvendig dokumentasjon foreligger

Dokumentasjon på nedsatt funksjonsevne skal vise at barnet har en varig eller midlertidig funksjonsnedsettelse som påvirker evnen til å delta i barnehagehverdagen på lik linje med andre barn. Dokumentasjonen må være relevant, oppdatert og knyttet til barnets faktiske behov for tilrettelegging.

Dokumentasjonen kan være legeerklæring, uttalelser fra helsepersonell som har utført utredning eller kartlegging, HABU (habilitering av barn og unge), BUP (barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk), eller rapporter og/eller sakkyndige vurderinger fra PPT. Slike vurderinger kan inneholde resultater fra kognitiv eller språklig kartlegging

Barnehagens ansvar

Barnehagen har et selvstendig ansvar for at også barn med nedsatt funksjonsevne får tilrettelagt innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Barnehagen er pliktig til å tilpasse tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.

Individuell tilrettelegging betyr at barnehagen tilpasser aktiviteter, rutiner eller miljøet slik at barnet kan delta på lik linje med andre.

Eksempel:

- Små grupper deler av dagen
- Tydelig struktur og forutsigbare rutiner
- Tilpasset fysisk miljø eller hjelpemidler
- Ekstra voksenstøtte i lek eller overganger

Det kan søkes om ekstra bemanning for å sikre barnet et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Det er også mulig å søke om støtte til opplæring av ansatte eller støtte til utstyr som barnet trenger. Hvilken type tilrettelegging barnet har behov for blir vurdert i hvert enkelt tilfelle.

Kartlegging av barnets behov for individuell tilrettelegging i barnehagen

I tillegg til søknad fra foresatte skal barnehagen foreta en kartlegging rundt barnets behov for individuell tilrettelegging i barnehagen, og sende den inn til Ålesund kommune.

Barnehagen skal i kartleggingen

- Gjøre rede for hvilke hindringer barnet møter i barnehagehverdagen som gjør det vanskelig å delta på lik linje med andre barn.
- Beskrive barnets behov for tilrettelegging, og hvilke tiltak barnehagen har prøvd ut innenfor det ordinære barnehagetilbudet.

Plan for gjennomføring av individuell tilrettelegging i barnehagen

Styrer/pedagogisk leder er ansvarlig for å utarbeide en plan for individuelt tilrettelagt barnehagetilbud tre uker etter at enkeltvedtak er startet opp.

Planen skal inneholde:

- Mål for arbeidet
- Plan for gjennomføring
- Evaluering av effekt og eventuelle behov for justeringer underveis i perioden.

Rapportering av individuell tilrettelegging

Barnehagen skal med utgangspunkt i plan for individuell tilrettelegging fylle ut rapport og sende denne inn til Ålesund kommune v/ Team Oppvekst 2. ganger per barnehageår.

Frister:

- 01. desember (frist for rapportering høst)
- 01. mai (frist for rapportering vår)

Det skal i rapporten komme frem om de vedtatte tiltakene har hatt ønsket effekt eller om det er behov for justering. Det må også komme frem om barnets behov for tilrettelegging har endret seg siden vedtaket ble gjort. Vurderingen skal barnehagen gjøre sammen med foresatte.

Kommunens ansvar

Kommunen har ansvar for tilrettelegging når barnets behov er større enn det barnehagen kan dekke innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Kommunen skal sørge for at barn med nedsatt funksjonsevne får et barnehagetilbud som er tilpasset deres behov.

Det er også kommunen som fatter vedtak om slik tilrettelegging. Før det tas en beslutning, må kommunen gjøre en konkret og individuell vurdering av barnets funksjonsevne, behov for tilpasning og hvordan barnehagen kan tilrettelegges for å fjerne barrierer som hindrer barnets aktivitet og deltakelse. Alle vurderinger skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. Lov om Barnehager § 37.

Slik blir søknaden behandlet

Ålesund kommune v/ Team Oppvekst er ansvarlig for å behandle søknad, vurdere barnets behov og fatte enkeltvedtak om individuell tilrettelegging etter § 37 i Lov om Barnehager. Enkeltvedtak om individuell tilrettelegging gjelder som regel for ett barnehageår av gangen.

Saken må være tilstrekkelig opplyst. Kommunen kan innhente mer informasjon eller observere barnet ved behov. Dersom det ikke blir fattet vedtak innen tre uker, blir det sendt ut et foreløpig svar til foresatte og barnehagen, jf. § 23 i Forvaltningsloven.

Foresatte og barnehage mottar skriftlig vedtak innen 1. juli

Kommunen skal i sin saksbehandling vurdere:

- Hva er barnets nedsatte funksjonsevne
- I hvilken grad kan barnet få hjelp innenfor det ordinære barnehagetilbudet
- I hvilke situasjoner barnet kan ha behov for ekstra støtte
- Hvordan tilretteleggingen bør organiseres

Justering av eller videreføring av enkeltvedtak

Det kan i noen tilfeller være behov for justering av barnets enkeltvedtak, som følge av endringer i barnets behov. Foresatte og barnehagen kan etter dialog med barnehagens rådgiver i Team Oppvekst søke om videreføring av enkeltvedtak om individuell tilrettelegging.

Det må i søknad om videreføring komme frem hvordan tilretteleggingen har bidratt til barnets deltakelse, trivsel og utbytte i barnehagen, samt barnets behov videre.

Dersom tiltakene ikke har hatt ønsket effekt, eller dersom barnets behov har endret seg, kan den individuelle tilretteleggingen bli justert eller avsluttet i løpet av barnehageåret. Endringer i barnets behov må da komme tydelig frem i søknaden.